

SÁRBOGÁRD és VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre — 8 korona.
Félévre — 4 korona.
Negyed évre — 2 korona.

Egyes szám ára 20 filler.

Kapható Freireich Adolf kereskedésben.

Felölös szerkesztő: Dr. Székely Hugó.

Társzerkesztő: Tiringér Lajos.

Főmunkatárs: Forgács Endre.

Szerkesztőség:

Sárboárd, Kohn Bertalan-utca ház.
ahova a lap szerkesztésével és a közlemények felvételével kapcsolatban fordulni kell.

Kiadóhivatal:

Sárboárd, Andrássy ut. 117.
ahova a lap arányaitól érkező dolgok intézendők, hirdetések, eljegyzések, nyilatkozatok.

Telefon sz. 22.

A gyermekvédelem szociális jelentősége.

Alig van emberbaráti intézményünk, mely a társadalom részéről oly intenzív munkálkodást követelne, mint a gyermekvédelem.

Országosan vannak ugyan már szervezve a gyermekvédő egyesületek és hivatalok, melyek elvitatathatlanul nagy érdemeket szereztek a gyermekvédelem körül. — igazán eredmény azonban e téren csak akkor lesz elérhető, ha az egész társadalom — és különösen ennek intelligensbb része — összefog — e nagy horderejű, a nemzetre, társadalomra egyaránt fontos — kérdésben.

A gyermekvédelmet ugyanis legtöbbször sportszerűleg, hűségből, feltűnési viselkedésből gyakorolják, és nem tudják, vagy nem akarják belátni, hogy ez mindnyájunknak — erkölcsi kötelesség!

A társadalomra vár ugyanis az a feladat, hogy azt a veszélyt, mely a gyermekek romlottságában, criminalitásában rejlik, már csirájában elfojtsa és az abból eredhető társadalmi bajokat megelőzze.

Ezt tartva szem előtt, a társadalom minden egyes tagjának szociális kötelessége az a szociális mentési munkát, hogy egyrészt az elhanyagolt, fizikailag és erkölcsileg gyöngye gyermekekkel, ottamoda vegye, — másrészt az elvetélt, elhagyott, elzúllott gyermekekkel magához feleljen, — a tisztesség és becsületesség munká szeretéhez visszavezesse, — és általában a társadalom részéről megmentse.

Ily irányú szociális tevékenységre mindenki számára elegendő ter és alkalom kínálkozik, a mindennapi élet szám-talan esetében nyújt mindnyájunknak alkalmat, hogy e téren hasznos munkát működjünk, de a legnagyobb feladat e kérdés körül is kétségtelven a tanítóknak, mint hazánk ifjúságának nevelőire, hárul.

A tanítónak van ugyanis megadva alkalma növendékei erkölcsi állapotának és fejlődésének megfigyelésére, azok életviszonyait nemcsak az iskolában, hanem az iskola falain kívül is emberfelegyen megismerheti. — betekintést nyerhet a gyermek otthonába, családi viszonyába, — módjában áll a gyermekek szüleihez is közvetlenül érintkeznie, és

így mindazt a veszélyt, mely növendékeink erkölcsi fejlődését fenyegeti, nemcsak felismerheti, de idejekorán — el is bántathatja.

A különböző alakban jelentkező veszély okai számtalan tényezőkre vezetnek ugyan vissza, de legtöbbször a környezet az, mely a gyermek erkölcsi fejlődését legkárosabban befolyásolhatja és leggyorsabban akkor, ha a nevelésre hivatott szülők, gyámok nevelési kötelességeiket elhanyagolják.

Általános tapasztalat az, hogy a jelenlegi gazdasági viszonyok között a lét-fenntartás súlyos gondjai a szülőket gyakran elvonják gyermekeik szeretetteljes gondozásától, nevelésétől, úgy hogy a gyermekek nem ritkán már kisléd koruk óta nélkülözni kénytelenek a szülői szeretet mezejét, a helyes írásbeli jótékony hatását — és a szülői otthonból kizárva, idegen emberek könyörületességére bízva idegenek között — élnek. Még gyakoribb eset az, hogy a szülők egész napon át otthonuktól távol — a környékzsemettel levén elfoglalva, a gyermekek az iskolai időn kívül teljesen magukra vannak hagyva, a rossz példák, az utca nevelésére vannak bízva. Mindezek természetesen következménye, hogy az ily gyermekek erkölcsiisége komolyan van veszélyeztetve, könnyen bűnre is hajlik és miként a tapasztalat bizonyítja a fiataloknál bűnösök, gonoszlevek legtöbbször ezek sorából kerülnek ki.

Ezen pontnál kezdődik a tanító iskolai szerepe, mentési actiója, és pedig ugy az iskolában, mint az iskola falain kívül.

Ha ugyanis a tanító a gyermeknél rossz hajlamokat fedez fel, avagy ily jeleket észlel, melyek már — szemtől is a criminalitás határára mozognak, az ily esetben egyedül helyénvaló dologhoz folyamodik, a amit azonban mindenkor komolyan, de jóindulattal alkalmazozon. Minden ily esetben a szociális hangján szóljon tanítványához és törekedjék arra, hogy az általa használt intelem a gyermek erkölcsi erőtlenére nemel mélyebb gyakorlaton. — Tárja fel a gyermek előtt jellemelő hibáit, erkölcsi fogyatkozásait, rossz szokásait, és jóindulattal tanácsadással igyekezzék őt a helyes útra vezetni, jó magaviseletre szoktatni.

Az iskolán kívül pedig az ily gyer-

mekek megmentése érdekében kívánatos, hogy a tanító érdeklődjék a szülői otthonából, elzúllt, utczára kizsájtott gyermek mindennemű viszonyait iránt és hasson oda, hogy az ily gyermeket valamely jószívű emberbarát vegye partfogásába. Ha pedig azt fogja tapasztalni, hogy a szülők iszákosak, erkölcsileg degeneráltak, — a gyermekkel egyetemesül bíznak nevelésüket, gondozásukat elhanyagolják és általában a környezetet a gyermekek nevére veszélyesnek találja, akkor kell törekednie, hogy ily mostoha sorsban, kegyetlen bánásmódban, elhanyagolt nevelésben részesülő gyermekek környezetükből kiragadva — kifogástalan környezetbe jussanak. Vegye esetleg igénybe a végbőrlő legközelebbi gyermekmenhelyet, valamely gyermekvédő egyesületet és értesítse egyidejűleg a gyermeket fenyegető veszélyről az illetékes gyámhatóságot.

A fentvázolt szociális munkával számtalan oly egyént menthetünk meg a munkás társadalom számára, kik megfelelő támogatás és támogatás nélkül teljesen munkakerülőkké válnának, vagy jobbak mint hivataloszerű gonoszlevek okoznának úgy egyeseknek, mint a társadalomnak — kiszámítatlan károkat.

A társadalomnak emez önmagát mentő actiója azt fogja eredményezni, hogy az így megmentett gyermekekből — elővel nevelünk erőseget, társadalmi munk oszlop tagjait válnak.

RENDELET

a gyalogjárdák karbantartásáról.

Tudomásunk van arról, hogy a főszolgabírói hivatal a gyalogjárdák karbantartására vonatkozólag rendeltetett intézett Sárboárd község előjáróságához.

A rendelet ekkép hangzik:

Több oldalról panasz tárgyára feleltet, hogy a gyalogjárdák, különösen a horgász utcáknál teljesen járhatatlanok.

Utasítom emellett a községi előjáróságot, azonnal tegye közhírré, hogy minden egyes ház- és telektulajdonos a gyalogjárdát jelen esetben a sártól — hóesés alkalmával pedig a hóval — penzmentesen terhe mellett azonnal takarítsa meg és a mennyiben beszerelhető volna, szomszakkal, vagy hamuval hirtesse be.

Ezen munkálatok keresztelvéért a községi bírói teszem felelőse.

A tett intézkedések eredményéről pedig e hó 10-ig hoztam jelentést teendő.

Sárboárd, 1912. Deczember hó 2-án.

HELTAY sk. főszolgabíró.

JÁRÁSI TAKARÉKPÉNZTÁR r. t.

A Járási Takarékpénztár r. t. Sárboárd, melynek alaptőkéje teljesen befizetett 200.000 korona, közhírré teszi, hogy 1913. év január hó 1-től

heti betét csoport osztályt létesít.

E heti betét csoportban egy-egy üzletrész után **négy egymásután következő éven keresztül hetenkint 20 fillér** fizetendő, mely azonban tetszés szerint sokszorosítható.

Minden egyes 20 fillér betét **40 korona kölcsönre** jogosít.

A résztvevőknek **5%** kamatos kamat biztosítatik.

Rendes takaré- és perselybetétekért a legmagasabb kamatot fizetjük.

Az igazgatóság.

Krausz Fülöp és Fia

vas és szerszám kereskedés, mezőgazdasági gépraktár
Sárboárd, Andrassy-ut. Telefon 25.
Alapított 1847. évben.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, tekintettel a téli időnyre! kályhákban és tűzhelyekben mindenféle rendszert és gyártmányt. (Premier Meidinger, öntöttvas-kályhák stb.)

Egyedüli képviselői vagyunk a **Salgótarjáni Kőszénbánya részvénytársaságnak Toina és Fejér vármegyék területére** és így abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy vevőközönségünket ez irányban rendkívül előnyösen szolgálhatjuk ki.

Raktáron tartunk: **porosz kőszén, (trifeili) elsőrendű gőzzel aprított cser és bükk tüzelőfát.**

Dus rakrár fa- és vasszerszámokban!

Mindenkor a legolcsóbb árákkal állunk a n. t. közönség szíves szolgálatára. Levélbeli megkeresésekre szívesen válaszolunk.

Első sárboárdi gazdasági gépáruház.

Mindenemü gazdasági gépek, ekék, morzsolók, darálók, szécskavágók, repavágók, legjobb gyártmányú vetőgépek és minden e szakmába vágó gépek csakis

DEUTSCH TESTVÉREK

cégnél kaphatók.

Ugyszintén legolcsóbb árral gramofonok és cefonok legjobb hangú lemezekkel kaphatók.

Mindezeket részletfizetésre is eladjuk.

KÖVÉR JÓZSEF géplakatos

Ajánkozik villany-, gázfelszerelési, vízvezetéki és kútmunkálatokra.

Műhely: SÁRBOGÁRD, Dörögdi-féle ház.

FÜRNBERG ZSIGMOND

uri és női cipész, Sárboárd. (Spitzer-féle ház.)

Elvállal mindenemü uri és női cipőket a legszebb kivitelben s a legjutányosabb árral. javítások pontosan eszközölnetnek

Karácsonyi

ajándéku

ajánljuk

legjobb gyártmányú varrógépeinket 10 évi jótállás mellett, részletfizetésre is

DEUTSCH

TESTVÉREK

nagyáruházában
SÁRBOGÁRDON.

A sárboárdi (régi) takarékpénztár részvénytársaság elfogad takarékpénztári betéteket **5%** kamatozás mellett. A tőkekamat adót a takarékpénztár fizeti.

Sárboárd, 1912. november 25.

Az igazgatóság.

KORONA szálloda SÁRBOGÁRD.

Naponta frissen csapott Kőbányai sör. Balatonszemlői borok. Jó magyar konyha. Olcsó szobák. Pontos figyelmes kiszolgálás. Mérsékelt árak.

PORKOLÁB LÁSZLÓ

vendéglős

Oláh János

férfi-szabó

SÁRBOGÁRD,

Andrassy-ut, Tatay-féle ház.

Készít mérték szerint a legmértékeltőbb áron legjobb kivitelben elegáns férfi ruhát.

BORSZÉKI

gyógy- és üdítővíz a szénsavas ásványvizek királya.

Kapható minden jód fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Nincs párja az „Erényi“-féle sósbor-

szesznek

Hatása felülmúlhatlan!

Dunántúli egyszorosítás:

Neumann Bernát

fűszerüzletében
Sárboárdon.

Kis üveg: 44 fill., közép üveg: 1 kor. 10 fill., nagy üveg: 2 kor. 20 f. Kapható minden fűszerkereskedésben.